

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2022/23

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Wojna, totalitaryzm, polityka w literaturze XX wieku
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	War, totalitarianism, politics in the literature of the 20th century
Kierunek studiów	Filologia Polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Literaturoznawstwo
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu	dr hab. Zdzisław Kudelski, prof. KUL
------------------------	--------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium	30	I	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Ogólna znajomość literatury polskiej po 1918 roku.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Celem konwersatorium jest dyskusja o literackich świadectwach lat wojny i okupacji; totalitaryzmach XX wieku w hitlerowskim i komunistycznym wydaniu; o języku jako narzędziu przemocy i manipulacji; o różnych związkach literatury i polityki w XX wieku.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
W_01	Student zna, rozumie problematykę teoretyczną i metodologiczną głównych kierunków w badaniach językoznawczych (w tym glottodydaktycznych) niezbędnych do prowadzenia badań naukowych właściwych dla Filologii Polskiej	K_W01
W_02	zna, rozumie główne pojęcia i kategorie poszczególnych dyskursów badawczych literaturoznawczych oraz wyjaśnia ich zastosowanie wobec tekstów literackich i użytkowych.	K_W02
UMIEJĘTNOŚCI		
U_02	potrafi zaadaptować najnowszą metodykę i metodologię dotyczącą prowadzenia badań naukowych do dziedziny prowadzonych przez siebie badań właściwych dla literaturoznawstwa w odniesieniu do literatury XX wieku.	K_U02
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_02	jest gotów do dokonywania oceny głównych zjawisk i tendencji kształtujących współczesną kulturę w zakresie wybranych dyscyplin naukowych w obrębie kierunku Filologia Polska. Posiada wystarczającą dyspozycję do klasyfikacji i oceny wartości prądów intelektualnych w studiach kulturowych.	K_K02

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Na konwersatorium mowa będzie o następujących kręgach badawczych:

1. Literackich świadectwach doświadczeń wojennych i okupacyjnych (uczestników walki zbrojnej – żołnierzy kampanii wrześniowej, Armii Krajowej, prześladowanej ludności cywilnej, uczestników powstania w getcie warszawskim czy powstania warszawskiego, więźniów obozów hitlerowskich i stalinowskich).
2. Czym jest totalitaryzm i na czym polegała idea stworzenia „nowego człowieka” ukształtowanego wg ideologicznego wzorca;
3. W kręgu nowomowy
 - Język jako narzędzie przemocy, manipulacji i kształtowania światopoglądu społeczeństwa. Nowomowa wg Georga Orwella;
 - „kampanie nienawiści” w latach stalinowskich przeciwko grupom społecznym: m.in. żołnierzom Armii Krajowej, inteligencji, arystokracji, klerowi, „kułakom”;
 - „kampanie nienawiści” w 1968 roku przeciwko studentom, pisarzom, inteligencji, a zwłaszcza przeciwko inteligencji pochodzenia żydowskiego; skutki wspomnianych kampanii;
 - propaganda stanu wojennego
4. Literatura a polityka
 - spór o powstanie warszawskie
 - socrealizm – udział pisarzy w budowie wielkiej fikcji
 - rok 1956 – zrzucanie masek i poszukiwanie własnej suwerenności
 - Stanisław Barańczak i inni – „istota tego systemu polega na kłamstwie”
 - doświadczenie emigrantów – wiara w ocalającą moc słowa
 - Zbigniew Herbert – ucieczka od rzeczywistości, czy poszukiwanie innego języka, by ją wyrazić?
 - „przełamać monopol cenzury” – perypetie „drugiego obiegu”

- Nobel dla Miłosza – czyli „pożyteczna” lekcja, czym była „żelazna kurtyna”
- Marcin Świetlicki o „poezji niewolników”
- Różewicz, Białoszewski, Szymborska, Stachura – od polityki do metafizyki

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Dyskusja	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
W_02	Praca pod kierunkiem	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
W_...	Praca z tekstem	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
UMIĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
U_02	Praca zespołowa	Obserwacja	Notatki z obserwacji
U_....	Dyskusja`	Obserwacja	Notatki obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Notatki z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Konwersatorium rozliczane w systemie punktowym obejmującym: obecność na zajęciach, aktywność, pozytywny wynik kolokwium zaliczeniowego:

30% - obecność na zajęciach

20% - aktywność

50% - pozytywny wynik kolokwium zaliczeniowego

Ocena niedostateczna:

Student:

1. Nie jest w stanie wymienić autorów i problemów omawianych w trakcie zajęć.
2. Nie uczestniczy w zajęciach.

Ocena dostateczna:

Student:

1. Potrafi wymienić najważniejszych autorów i objaśnia podstawowe problemy poruszane podczas konwersatorium.
2. W zakresie podstawowym posiada wiedzę historyczną o najważniejszych wydarzeniach XX wieku.
3. Uczestniczy w zajęciach.

Ocena dobra:

Student:

1. Potrafi wymienić najważniejszych autorów i objaśnia podstawowe problemy w ich utworach, poruszane podczas zajęć.
2. Krytycznie interpretuje dzieła literackie omawiane na konwersatorium.
3. Ma świadomość przemian w literaturze i jej związków z wiedzą filozoficzną i socjologiczną.
4. Posiada wiedzę historyczną o najważniejszych wydarzeniach XX wieku.
5. Uczestniczy w zajęciach, animuje dyskusje, zadaje pytania.

Ocena bardzo dobra:

Student:

1. Potrafi wymienić najważniejszych autorów i objaśnia problemy w ich utworach, poruszane podczas zajęć.
2. Krytycznie interpretuje dzieła literackie omawiane podczas konwersatorium.
3. Ma świadomość przemian w literaturze i jej związków z wiedzą filozoficzną i socjologiczną.
4. Posiada wiedzę historyczną o najważniejszych wydarzeniach XX wieku.
5. Objaśnia podstawowe kategorie i prądy epoki, potrafi wskazać ich literackie realizacje.
6. Uczestniczy w zajęciach, animuje dyskusje, zadaje pytania, formułuje hipotezy interpretacyjne.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura:

- Dostępne w wersji „papierowej” i elektronicznej wydania autorów omawianych na zajęciach, m.in. Leo Lipskiego, Janusza Korczaka, Herminii Naglerowej, Józefa Mackiewicza, Jana Błońskiego;
- Wybrane teksty socrealistyczne polskich pisarzy;
- Publikacje poświęcone nowomowie (George’a Orwella i Michała Głowińskiego); antysemicka

nagonka w mediach i jej echa w literaturze;

- Programowe wypowiedzi pisarzy emigracyjnych (m.in. Tymona Terleckiego, Józefa Wittlina) i autorów krajowych, publikujących w „drugim obiegu” (m.in. Stanisława Barańczaka).

- Wybrane teksty z okresu stanu wojennego (Anny Kamieńskiej, Ryszarda Krynickiego, Marka Nowakowskiego).